

non uno eodemque tempore omnes culmos, qui morboſi futuri ſunt, aggrediatur. Sed eosdem, pro varia anni tempeſtate & ſolo, æque ac regione diverſa & cauſa occasionali, nobis quidem ignota, ocyus ſerius ſuperveniente, ac pro ætate individui cujuſlibet maturius aut tardius quoque morbo affligi debere, ratio docet. Verum multoties affectas jam vidi ſpicas tenellas valde, atque vix formatas, tempore quo ſpicæ ſanæ jam ſemina matura geſſere; hinc ratio cur illæ breviores ſint, ſanis. Exinde eluceſcit, quod meæ me partim docuerunt obſervationes, ſpicas penitus morboſas eſſe ſpicas ferotinas; quod quoque Cl. TESSIER x) & Cl. AYMEN y) in morbo tritici *Charbon* dicto obſervaverunt. Haud minus frequenter obſervavi, quod ex infra dicendis clariuſ eluceſcet, morbum meum aggredi quoque ſpicas quæ adultiores & jam multo perfectiores prioribus ſunt. Nonne morbus haſ ſerius aggreſſus eſt illis? Axis enim ſpicæ ſemel penitus morbo infectæ vix amplius creſcit. Cl. TILLET z) de noſtro morbo in Gallia obſervato dicit, quod iſ verſus finem Auguſti vel initio Septembris demum ſe manifeſtet, ſed addit, illum ſine dubio maturius jam ſeſe manifeſtare.

§. V.

*Hiſto-
ria lit-
teraria.*

Antequam ulterius progredior, paucis ea ſunt prælibanda, quæ ſcriptores, parco quidem numero, de meo morbo ſuis monumentis mandarunt.

Quantum ego in evolvendis ſcriptoribus omniſ ævi reperire potui, Cl. BONNET a) primus de meo morbo mentionem facit, quem autem valde improprie *Boſſe* vocat, iſte enim morbus apud Cl. TESSIER lib. c. pag. 217. idem eſt ac ille Gallis *Carie* dictus; ſimul etiam tumoris cujuſdam iconem nobis dat, quem egregius vir perinde ac omnes ii, qui poſt eum morbum *Maydis* deſcripſerunt falſiſſime ſane,

x) *Lib. cit.*

y) *Mém. des Savans étranſ.* Tom. IV. pag. 364.

z) *Hiſt. de l'Acad. Roy. des Sciences de Paris*, an. 1760.

a) *Lib. cit.* pag. 327. Tab. XXXI. fig. 10. 11. pergit, dicens: *cette maladie produit des altérations extrêmement ſingulières, & que je ne ſache pas, qui aient encore été décriées.*

uti deinceps monstrabo, pro ipso semine morbofo habuerunt. Tumor, quem Cl. BONNET describit & delineandum curavit, est valvula vel squama glumæ morbofa.

Cl. TILLET *b*) eundem morbum quoque descripsit, & in eo consistere docuit: „quod excrescentia fiat in parte affecta, quæ cum planta continua sit (*fait corps avec la plante*) *c*), atque evidenter addit abundantia succorum & obstructio insignis in utriculis, vel textu cellulari. Qua ratione autem spica feminea atque singulæ ejus partes affectæ sint, prorsus tacuit *d*). Ejus tractatus in linguam germanicam conversus & duabus annotationibus auctus prostat in *Hannoversch. Magaz. 84. Stück*, Octob. 1768. pag. 1330. auctore Anonymo (J. B.) Interpres tumores illos judicat speciem aliquam parasiticam Lycoperdi esse, quam Lycoperdon Zeæ nominare amat. Sic & Cl. BECKMANN *e*) de morbo Zeæ Maydis in Gallia & Helvetia endemio *f*) mentionem facit, quod scilicet variis plantæ partibus præcipue autem spicis innascatur noxia species Lycoperdi, & revera primo aspectu Lycoperdo similis est tumor, mollitie & pulvere nigro, ut facile in illam opinionem induci possit aliquis, præcipue qui noverit, alia quoque Lycoperda plantarum foliis innasci, Lycoperdon epiphyllum LINN. Lycoperdon cancellatum, L. penicillatum, & L. corniferum MULLERI in *Fl. Dan.* Atque ita etiam sensit olim optimus Præceptor HERMANNUS, qui in recensione FORSKOHLII *Descriptionis animalium Itin. Oriental.* Cl. BECKMANNI *Biblioth. Physic. Oeconom.* T. VII. p. 135. inserta, dicit: „ex quo initio Augusti

- b*) *Hist. de l'Acad. Roy. des Sc.* an. 1760. quo simul dicit se nullum autorem nosse, qui ante se peculiarem hunc morbum descripserit.
- c*) Hoc de tumoribus in culmo & foliis intelligitur, structuram enim spicæ morbosæ minime perspexit.
- d*) En ejus verba! *un épi est en partie sain & en partie malade; souvent le mal se borne à la pourriture de quelques grains; souvent l'épi est entièrement corrompu, tandis que les balles qui l'enveloppent sont parfaitement conservées.*
- e*) *Grundf. der deutsch. Landwirthsch.* S. 175. Göttingen 1769. S. 142. ed. II. 1775.
- f*) Litteris me docuit amicissimus GÆRTNER morbum meum in agro Hanovienfi, ubi Zea copiose colitur, anno præterito similiter frequentissimum fuisse.

1776. tempore pluvio super spicis Zeæ Ustilaginem observavit, forma Lycoperdi, magnitudine nucis Juglandis & ultra, carne laxa, spongiosa, albida, cujus superficies tota in pulverem nigrum resolveretur, se fere certum esse & persuasum sibi habere, quod Ustilago ad Fungorum classem referri debeat. Verum nunc meis observationibus edoctus libens mutavit sententiam.

Cl. AYMEN eodem fere anno quo Cl. TILLET morbum hunc observavit & nomine valde quidem improprio *Charbon* dicto descripsit *g*). In eo quidem errans, dum eundem pro semine ex defectu fecundationis monstruosum factum esse censet, & omnes tumores spicam obsidentes indiscriminatim pro totidem seminibus monstruosis habet.

Alius morbus Maydis.

Idem autor annis 1751, 1752. alium morbum Zeæ Maydis, quem Nielle (*Uredinem*) vocat, a nostro, ratione partium affectarum, diversissimum, observavit *h*), & in eo consistere dicit: quod unice antheræ (*Sommets*) morbo afflicentur absque ullo vitio filamentorum ullove reliquarum partium florum masculinorum, & quod omnes flores spicæ masculinæ ejusdem culmi morbo teneantur, pariter spicas femineas polline confinium culmorum fecundatas hoc morbo prorsus immunes esse, asserit. Antheras ipsas pulvere fusco vel nigro, sensim aucto admodum distendi tandemque rumpi atque istum pulverem fundere. Quum is morbus mihi prorsus non obvius factus sit, nihil de eo addere possum. Multum quidem analogiæ ratione ejus ortus cum meo præ se fert: utrum modo differat ratione partium affectatum, non decidaui.

§. VI.

Pervenit nunc illuc ut propriis observationibus ostendam, quænam illorum tumorum sit indoles, simul & partes plantæ quæ morbo hoc infestantur.

Tumorum Indoles, s. Natura.

Tumores illos spicam obsidentes supra (§. III.) jam descriptos falso Cl. TILLET pro excrescentiis (*Auswuchse*) habet *i*), sunt enim veræ

g) *Mém. des Savans étrang.* Tom. IV. 1763. pag. 361. *Le Mays est sujet à une maladie, qui n'a pas été jusqu'ici observée, ou du moins décrite par aucun des écrivains que je connois.*

h) Ejus descriptionem dedit in Lib. cit. Tom. III.

i) Idem autor loc. cit. docet morbum meum consistere in abundantia & his